REFERAT Teknik- og Miljøudvalget d. 04-12-2024

Mødedato Onsdag d. 04. december 2024 kl. 16:00

Mødested Amstrupgård, Amstrupvej 9, 8860 Ulstrup

Indholdsfortegnelse

Navngivning af ny vej til boligområde, lokalplan nr. 415 - Boligområde ved Herredsvej i Hinnerup. 3
Ansøgning om støttemidler fra EU til udvikling af investeringskoncept for termonet..... 7
Anlægsbevilling til implementering af Klimaplanen 2050 i 2025..... 11
Forslag til tillæg nr. 5 til Indsatsplan Favrskov for grundvandsbeskyttelse..... 15
Forslag til tillæg nr. 4 til Indsatsplan Favrskov for grundvandsbeskyttelse..... 21
Anlægsbevilling til ombygning af tandklinik på Skovvangskolen og projektering af nye tandklinikk 27
Orienteringspunkt..... 32
Digitalt underskriftsark..... 35

Punkt 1: Navngivning af ny vej til boligområde, lokalplan nr. 415 - Boligområde ved Herredsvej i Hinnerup

EMN-2024-02612

Bilag

Vejnavnekort - Under Bøgen

1. Navngivning af ny vej til boligområde, lokalplan nr. 415 - Boligområde ved Herredsvej i Hinnerup (Åben)

Tidl. politisk behandling	
Forventet sagsgang	TMU
Lovgrundlag	Bekendtgørelse om vejnavne og adresser, BEK nr. 271 af 13. april 2018

Teknik- og Miljøudvalget
4. december 2024 16:00

Sags-ID: EMN-2024-02612
Dok-ID: 3808233
Sagsbehandler: hnqh

SAGENS INDHOLD
Teknik- og Miljøudvalget skal i denne sag tage stilling til et nyt vejnavn til et område, hvor der opføres seks bygninger som rækkehuse med 31 boliger samt to fælleshuse - ”Lokalplan nr. 415 Boligområde ved Herredsvej i Hinnerup”.

I forbindelse med adressetildeling til de nye boliger og fælleshuse, har det vist sig, at det ikke er muligt på en hensigtsmæssig måde at tildele adresser til Herredsvej.

Det foreslås at benytte ”Under Bøgen” som nyt vejnavn til området.

VURDERING
Til de nye boliger og fælleshuse kan der ikke tildeles adresser til Herredsvej, da der ikke er hul i den eksisterende husnummerrække. Der er kun ét husnummer ledigt til hele området – områdets nuværende husnummer. Det er heller ikke muligt at tildele adresser til alle boliger og fælleshuse, selvom der benyttes bogstaver i husnummeret, da der efter gældende regler kun er mulighed for at benytte 24 bogstaver fra alfabetet.

Der etableres en intern vej til området, hvorfor det vil være naturligt med et selvstændigt vejnavn.

I området, der skal bebygges, står der et stort gammelt bøgetræ, som skal bevares. Navnet ”Under Bøgen” benyttes allerede af grundejer som betegnelse for området.

Det vurderes, at en eventuel anvendelse af ”Under Bøgen” som vejnavn vil leve op til gældende regler for fastsættelse af vejnavne.

ØKONOMI
Sagen har ingen økonomiske konsekvenser for Favrskov Kommune.

INDDRAGELSE
Teknik og Miljø har været i dialog med byggeprojektets kontaktperson.

Teknik og Miljø har via Klimadatastyrelsen fået bekræftet, ved både retskrivningskontrol og entydighedskontrol, at det foreslåede vejnavn kan benyttes.

INDSTILLING
Direktøren for Teknik og Miljø indstiller til Teknik- og Miljøudvalget:

1. At godkende ”Under Bøgen” som nyt vejnavn.

BESLUTNING

.

Teknik- og Miljøudvalget, 4. december 2024:
Fraværende: Ingen

Godkendt.

Bilag

1. Vejnavnekort - Under Bøgen (3811560)

Punkt 2: Ansøgning om støttemidler fra EU til udvikling af investeringskoncept for termonet

EMN-2022-02836

2. Ansøgning om støttemidler fra EU til udvikling af investeringskoncept for termonet
(Åben)

Tidl. politisk behandling	
Forventet sagsgang	TM-U
Lovgrundlag	Cirkulæreskrivelse om kommunal varmeplanlægning og projektgodkendelse

Teknik- og Miljøudvalget
4. december 2024 16:00

Sags-ID: EMN-2022-02836
Dok-ID: 3801392
Sagsbehandler: lvso

SAGENS INDHOLD
Teknik- og Miljøudvalget skal i denne sag tage stilling til, om Favrskov Kommune skal søge støtte fra European City Facility-programmet (EUCF) på ca. 450.000 kr. Midlerne skal anvendes til ekstern rådgivning med henblik på at analysere perspektiverne i et muligt investeringskoncept for termonet som kollektiv varmeløsning. Ansøgningsfristen til EUCF er 18. december 2024.

Som led i arbejdet med Strategisk Varmeplan 2022-2030, indledte Favrskov Kommune i 2022 en undersøgelse af mulighederne for etablering af termonet. Termonet vil kunne udgøre en kollektiv varmeløsning i områder, hvor traditionel fjernvarme ikke kan udrulles. Kommunen modtog i den forbindelse 100.000 kr. i støtte fra Region Midtjyllands landdistriktsindsats "Den bæredygtige landsby", til projekt ”Lune rammer for fremtiden”. I projektet blev tre landsbyer valgt ud til undersøgelsen.

Projektet ”Lune rammer for fremtiden” er netop afsluttet, og det har ikke vist sig muligt at tilbyde borgerne i de tre udvalgte landsbyer hjælp til etablering af en fælles varmeløsning. I konklusionerne fra projektet bliver der peget på særligt to udfordringer med etablering af termonet som fælles varmeløsning:

1. Finansiering.
2. Ejerskab af ledningsnettet.

Finansieringsudfordringen adresserede Favrskov Kommune i sit høringssvar til det lovforslag om ændring af varmeforsyningsloven, som Klima-, Forsynings- og Energiministeren sendte i høring i juli 2024. Hvis lovforslaget vedtages i sin nuværende form, vil termonet ikke blive omfattet af varmeforsyningsloven. Det vil i givet fald betyde, at kommunen ikke vil kunne stille en kommunegaranti, og dermed besværliggøres ekstern finansiering af løsningen.

Ejerskab af ledningsnettet kræver i dag, at borgerne selv skal etablere et selskab. Det er dog en løsning, som borgerne finder både arbejdskrævende og risikofyldt.

Med midler fra EUCF, kan Teknik og Miljø købe kompetent rådgivning til en grundig analyse af både de juridiske, økonomiske og samarbejdsmæssige aspekter ved termonet. Dermed opnås den nødvendige viden til brug for udvikling af et investeringskoncept, der kan anvendes i den fortsatte dialog med relevante landsbyer.

VURDERING
I henhold til Målsætninger i Klimaplan 2050 mangler Favrskov Kommune fortsat at reducere med ca. 2.000 naturgasfyr og ca. 1.000 oliefyr inden 2030. Mange af disse findes i områder uden mulighed for fjernvarme, dvs. i landdistrikterne.

I henhold til indsats nr. 44 i Indsatskatalog Klimaplan 2050, har kommunen desuden forpligtet sig til ”at undersøge mulighederne for at facilitere etableringen af energifællesskaber, hvor borgere, foreninger og virksomheder kan tage initiativ til at etablere anlæg for vedvarende energi”.

Teknik og Miljø vurderer, at et velbelyst investeringskoncept vil lette vejen for den nødvendige finansiering i forbindelse med udbredelsen af termonet som kollektiv varmeløsning. Hvis de 27 landsbyer i Favrskov Kommune, som i dag ikke kan få fjernvarme, kan blive forsynet med termonet, vil det bidrage positivt til opfyldelsen af målsætningerne i kommunens klimaplan.

ØKONOMI
Ansøgningen får ingen økonomiske konsekvenser for Favrskov Kommune.

INDSTILLING
Direktøren for Teknik og Miljø indstiller til Teknik- og Miljøudvalget:

1. At godkende ansøgning om ca. 450.000 kr. i støtte fra European City Facility-programmet (EUCF) til rådgivning ifm. udvikling af et investeringskoncept for termonet.

BESLUTNING
.

Teknik- og Miljøudvalget, 4. december 2024:
Fraværende: Ingen

Godkendt.

Bilag

Punkt 3: Anlægsbevilling til implementering af Klimaplanen 2050 i 2025

EMN-2022-02752

3. Anlægsbevilling til implementering af Klimaplanen 2050 i 2025 (Åben)

Tidl. politisk behandling	
Forventet sagsgang	TM-U, ØK, BY
Lovgrundlag	

Teknik- og Miljøudvalget
4. december 2024 16:00

Sags-ID: EMN-2022-02752
Dok-ID: 3806938
Sagsbehandler: njes

SAGENS INDHOLD
Byrådet skal i denne sag tage stilling til en anlægsbevilling på 1,6 mio. kr. i 2025 til implementering af kommunens Klimaplan 2050.

Byrådet vedtog den 27. september 2022 Klimaplan 2050, som sætter rammen for kommunens arbejde på klimaområdet i perioden fra 2022 til 2026. I tilknytning til klimaplanen vedtog Byrådet et Indsatskatalog med 48 konkrete tiltag, der bidrager til, at Favrskov Kommune, som geografisk område, kan opnå klimaneutralitet inden 2050. Den 25. juni 2024 vedtog Byrådet tilføjelsen af ti nye indsatser (side 79) til det eksisterende indsatskatalog.

Indsatskataloget implementeres løbende. Den 20. december 2022 vedtog Byrådet den første anlægsbevilling til ”Implementering af klimaplanen 2050” på 4,3 mio. kr. i 2023 og 4 mio. kr. i 2024. Nærværende anlægsbevilling finansierer indsatser og aktiviteter for 2025.

VURDERING
Klimaplanens indsatskatalog opstiller en række konkrete indsatser, der hver især bidrager til en reduktion af udledningen af drivhusgasser eller styrker klimatilpasningen i Favrskov Kommune. Indsatserne er fordelt på følgende seks områder:

1. Energi
2. Transport
3. Landbrug og arealanvendelse
4. Tværgående indsatser
5. Favrskov Kommune som koncern
6. Klimatilpasning – disse indsatser behandles særskilt i klimatilpasningsplanen.

Implementeringen af de mange tiltag skal ske via samarbejde, partnerskaber og facilitering. På den baggrund vedtog Byrådet i forbindelse med Budget 2025-28 at afsætte budgetmidler til implementeringsopgaven (A-229 ”Implementering af Klimaplan 2050”).

ØKONOMI
Som beskrevet i klimaplanens indsatskatalog kræver implementeringen af flere af indsatserne en særskilt indsats og økonomi.

Det samlede rådighedsbeløb til ”Implementeringen af Klimaplan 2050” udgør 4,6 mio. kr. i 2025. I tillæg til aftale om budget 2025-28 er det aftalt, at en række anlægsudgifter i budget 2025 omflyttes fra anlæg til drift. Det gælder for 3 mio. kr. af de 4,6 mio. kr., der er afsat til ”Implementering af Klimaplan 2050”. Derfor skal Byrådet i denne sag kun tage stilling til en bevilling af de resterende 1,6 mio. kr.

Det bemærkes, at der i Budget 2025-28 ligeledes er afsat rådighedsbeløb i 2026, 2027 og 2028 til implementeringsopgaven. Klimaregnskabet for Favrskov Kommune opdateres årligt, hvorfor det løbende vurderes i hvilket omfang, der skal indarbejdes nye indsatser til indsatskataloget. Eventuelle nye indsatser vil derfor indgå i Budget 2026-29, hvorefter Byrådet forelægges en ny sag vedr. anlægsbevilling.

INDSTILLING
Direktøren for Teknik og Miljø indstiller til Byrådet:

1. At der gives en anlægsbevilling på 1,6 mio. kr. til ”Implementering af Klimaplan 2050” finansieret af det afsatte rådighedsbeløb på 1,6 mio. kr. i 2025.

BESLUTNING
.

Teknik- og Miljøudvalget, 4. december 2024:
Fraværende: Ingen

Indstilles godkendt.

Bilag

Punkt 4: Forslag til tillæg nr. 5 til Indsatsplan Favrskov for grundvandsbeskyttelse

EMN-2024-02342

Bilag

Tillæg nr. 5 til Indsatsplan Favrskov

4. Forslag til tillæg nr. 5 til Indsatsplan Favrskov for grundvandsbeskyttelse (Åben)

Tidl. politisk behandling	BY, 22.02.22, pkt. 9
Forventet sagsgang	TM-U, ØK, BY, høring, TM-U, ØK, BY
Lovgrundlag	Vandforsyningsloven, Indsatsplanbekendtgørelsen, Miljøbeskyttelsesloven

Teknik- og Miljøudvalget
4. december 2024 16:00

Sags-ID: EMN-2024-02342
Dok-ID: 3799449
Sagsbehandler: kahn

SAGENS INDHOLD

Byrådet skal i denne sag tage stilling til udsendelse af forslag til "Tillæg nr. 5 til Indsatsplan Favrskov" i offentlig høring. Tillægget omhandler krav om pesticidindsats.
Tillægget vil give mulighed for, at Favrskov Kommune udpeger pesticidsårbare indsatsområder ved almene vandforsyningsboringer og gennemfører pesticidfri dyrkning inden for disse. Der skal endvidere tages generel stilling til ekspropriationsvilje i pesticidsårbare indsatsområder.

Den nuværende "Indsatsplan Favrskov" giver alene mulighed for at påbyde pesticidrestriktioner inden for boringsnære beskyttelsesområder (BNBO). Det anføres samtidig, at yderligere pesticidindsats skal afvente Miljøstyrelsens udpegning af pesticidsårbarhed. Miljøstyrelsen har efteråret 2024 varslet, at denne udpegning kommer inden for få år. De forventes inden for kort tid at offentliggøre et metodenotat, hvor retningslinjer for udpegningen er angivet.

Favrskov Kommunes udpegning af pesticidsårbare indsatsområder sker med hjemmel i Vandforsyningslovens § 13a, hvor der er konkret geologisk og hydrogeologisk viden. Udpegning kan ske i hele kommunen i takt med, at kommunen får den tilstrækkelige faglige viden.

I efteråret 2024 er der tilvejebragt den tilstrækkelige viden og gennemført en konkret vurdering i fire områder i forbindelse med placering af nitratindsats. Disse områder kan på den baggrund også udpeges som pesticidsårbare indsatsområder. Afventer vi Miljøstyrelsens udpegning, vil pesticidindsatsen for nuværende ikke kunne gennemføres samtidigt med nitratindsatsen i de fire områder, hvor der aktuelt er dialog med lodsejere om nitratindsats.

Dette tillæg vil muliggøre sikring af pesticidfri dyrkning og undgå håndtering og opbevaring af pesticider efter Miljøbeskyttelseslovens §§ 24, 24a og 26a, hvor det vurderes nødvendigt. De kommende tillæg til indsatsplanen med handleplaner for de enkelte vandforsyninger vil inddrage pesticidvurdering, hvor der er tilstrækkelig faglig viden. Her skal der ligeledes tages stilling til ekspropriationsvilje for de konkrete arealer.

Den digitale udgave af forslag til "Tillæg nr. 5 til Indsatsplan Favrskov" kan findes her og er vedlagt som bilag. Tillægget omfatter en række ændringer i Indsatsplan Favrskov, idet grundlaget for udpegning af pesticidsårbare indsatsområder beskrives og fastlægges på kortet i indsatsplanen. De nødvendige indsatser overfor pesticider beskrives i indsatsplanens afsnit "Pesticider", som erstattes helt af tillægget.

VURDERING

Kortlægning og målinger viser, at pesticider udgør en risiko for grundvandskvaliteten. Vandområdeplan 2021-27 for Randers Fjord stiller krav om god kemisk tilstand i grundvandsforekomsterne inden 2027. Alle grundvandsforekomsterne er dog i ringe kemisk tilstand grundet pesticider. Målopfyldelsen skal sikres via kommunens indsatsplaner.

Der ses et stigende antal fund af pesticider i drikkevandsboringer i Favrskov Kommune. Den samme tendens ses i statslige overvågningsboringer. Der er fund af både godkendte og ikke-godkendte pesticider.

Miljøstyrelsens udpegning af pesticidsårbare områder vil ske ud fra grundvandets transporttid, grundvandsdannelse og geologisk sårbarhed. Konkret betyder det, at det yngste grundvand i sårbare områder med størst grundvandsdannelse vil blive udpeget. Udpegningen skal være robust, og den forventes, som minimum at indeholde den del af de nuværende grundvandsdannende oplande, hvor det yngste grundvand dannes.

Den nødvendige og tilstrækkelige indsats fastlægges på baggrund af en proportionalitetsvurdering Proportionalitetsvurderingen skal indeholde alle risici for grundvandets kvalitet, herunder pesticidanvendelsen. En samlet vurdering sikrer blandt andet, at der ikke gennemføres en bekostelig indsats over for eksempelvis nitrat, hvis boringerne lukkes af andre årsager inden for en kort årrække fx pesticider.

Teknik og Miljø vurderer på den baggrund, at hvor det fagligt er muligt at udpege pesticidsårbarhed, vil gennemførsel af pesticidindsats samtidig med de øvrige indsatser, herunder nitratindsats, være samfundsmæssigt mest omkostningseffektivt. Indsatserne gennemføres på én gang, og lodsejere ”forstyrres” kun en gang.

Flere andre kommuner har udpeget områder med krav om pesticidindsats i indsatsplanerne. Silkeborg Kommune og Skanderborg kommune har udpeget sårbare områder, hvor der skal gennemføres en indsats over for pesticider. Ligeledes vil Aarhus Kommune gennemføre pesticidindsats på alle nitratsårbare arealer.

Aarhus Kommune har tidligere meddelt forbud mod brug af pesticider på en række landbrugsejendomme. Miljø- og Fødevareklagenævnet har stadfæstet kommunens afgørelser. Efterfølgende har Landbrug og Fødevarer stævnet Miljø- og Fødevareklagenævnet. Vestre Landsret har 21. november afsagt kendelse. Af afgørelsen fremgår det, at Vestre Landsret stadfæster Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse, og dermed Aarhus Kommunes forbud mod brug af pesticider.

ØKONOMI

Tillægget muliggør samtidig gennemførsel af nødvendig indsats over for nitrat- og pesticidanvendelse. Det er samfundsøkonomisk mest omkostningseffektivt at gennemføre de to indsatser samtidig. Gennemføres de to indsatser i stedet for separat, kan man risikere, at erstatningen nærmer sig jordprisen.

De almene vandforsyninger indbetaler et årligt beløb til Vandsamarbejdet. Vandsamarbejdet er en forening, hvor alle almene vandforsyninger i kommunen er medlem. Vandsamarbejdet anvender disse midler til at udbetale erstatning til lodsejere for rådighedsindskrænkninger, der er besluttet i en indsatsplan for grundvandsbeskyttelse.

Den foreslåede pesticidindsats skønnes at medføre en ekstraudgift for Vandsamarbejdet på ca. 1,5-2,5 mio.kr. i de fire områder, hvor pesticidsårbare indsatsområder nu udpeges. Efterfølgende eventuelle udpegninger vil tilsvarende medføre udgifter for Vandsamarbejdet. Disse udgifter vil blive præsenteret i forbindelse med de respektive handleplaner for de enkelte vandforsyninger.

Tillægget har derudover en konsekvens for Favrskov Kommune, idet udgifter til kontrol af indgåede aftaler og påbud om ophør med pesticidanvendelse afholdes af Favrskov Kommune. For nuværende skønnes udgiften at kunne holdes inden for eksisterende anlægsmidler til grundvandsbeskyttelse (A-203 i Budget 2024-27).

INDDRAGELSE
Forslag til "Tillæg nr. 5 til Indsatsplan Favrskov" er blevet drøftet med Koordinationsforum for Grundvand på møde 28. oktober 2024, der er en lovhjemlet høringspart på grundvandsområdet. Medlemmer af Koordinationsforum er lokale repræsentanter for bl.a. vandforsyninger, Danmarks Naturfredningsforening og lokale landbrugsorganisationer. Koordinationsforum for Grundvand skal orienteres om høringsbemærkninger og eventuelle ændringer efter den offentlige høring.

Landbrugsorganisationerne foreslog, at Teknik og Miljø afventede dommen i landsretssagen, idet det er et principielt spørgsmål om, hvorvidt godkendte pesticider udgør en grundvandsrisiko. Desuden var de bekymrede for præcedens, idet tillæg nr. 5 åbner for potentielle pesticidindsatser flere steder i kommunen. Landbrugsorganisationerne fandt at pesticidindsats ikke bør fremgå af en indsatsplan, men at lodsejerne selvfølgelig altid kan vælge at indgå en frivillig aftale. De øvrige medlemmer i Koordinationsforum havde ingen bemærkninger. Det skal bemærkes, at Vandsamarbejdet kun kan udbetale erstatning til frivillige aftaler, der fremgår af en indsatsplan.

Teknik og Miljø har derudover drøftet forslaget med Vandsamarbejdet på møde 28. oktober 2024. Vandsamarbejdet er enige i de foreslåede ændringer i "Indsatsplan Favrskov". De er positivt indstillet overfor, at krav om nitratindsats suppleres med krav om pesticidindsats, da der kan opnås en bedre beskyttelse for en mindre økonomisk ekstraomkostning.

INDSTILLING
Direktøren for Teknik og Miljø indstiller til Byrådet:

1. At forslag til "Tillæg nr. 5 til Indsatsplan Favrskov" om udpegning af pesticidsårbare indsatsområder godkendes og fremlægges i offentlig høring i 12 uger.
2. At tilkendegive at ville ekspropriere dyrkningsretten på pesticidsårbare indsatsområder efter Miljøbeskyttelseslovens §§ 24, 24a eller 26a.

BESLUTNING
.

Teknik- og Miljøudvalget, 4. december 2024:
Fraværende: Ingen

Ad 1. Indstilles godkendt med den bemærkning, at processen frem mod implementering af nitrat- og pesticidrestriktion på arealerne ønskes fremskyndet. Derfor bedes forvaltningen i høringsperioden afdække muligheden for, bl.a. gennem dialog med vandværkerne, at skærpe tidsrammen for processen.

Ad 2. Indstilles godkendt.

Bilag

1. Tillæg nr. 5 til Indsatsplan Favrskov (3821421)

Punkt 5: Forslag til tillæg nr. 4 til Indsatsplan Favrskov for grundvandsbeskyttelse

EMN-2023-02121

Bilag

Bilag Matrikeloversigt

Tillæg nr. 4 til Indsatsplan Favrskov

5. Forslag til tillæg nr. 4 til Indsatsplan Favrskov for grundvandsbeskyttelse (Åben)

Tidl. politisk behandling	BY, 22.02.22, pkt. 9, BY, 19.03.24, pkt. 14
Forventet sagsgang	TM-U, ØK, BY, høring, TM-U, ØK, BY
Lovgrundlag	Vandforsyningsloven, Indsatsplanbekendtgørelsen, Miljøbeskyttelsesloven

Teknik- og Miljøudvalget
4. december 2024 16:00

Sags-ID: EMN-2023-02121
Dok-ID: 3734102
Sagsbehandler: kahn

SAGENS INDHOLD

Byrådet skal i denne sag tage stilling til udsendelse af forslag til "Tillæg nr. 4 til Indsatsplan Favrskov". Det er et tillæg, der indeholder en indsats overfor nitratudvaskning samt pesticidanvendelse på landbrugsjord nær drikkevandsboringer. Tillægget omfatter fire handleplaner for grundvandsbeskyttelse:

- En handleplan for Hadsten Vandværks kildeplads på Bavnehøjvej
- En handleplan for Thorsø Vandværks kildeplads på Gl. Tungelundvej
- En handleplan for Vellev Vandværk
- En handleplan for Hadsten Vandværks kildepladser på Ravngårdsvej og Neder Hadsten.

Den digitale udgave af forslag til "Tillæg nr. 4 til Indsatsplan Favrskov" kan findes her, og er vedlagt som bilag. Byrådet skal desuden tage stilling til ekspropriationsvillighed, hvis det viser sig, at nitrat- og pesticidindsatsen ikke kan gennemføres som frivillige aftaler. Vedlagt findes som bilag en oversigt over berørte matrikler og tilhørende kort.

Favrskov Kommune skal udarbejde en handleplan for grundvandsbeskyttelse for alle almene vandforsyninger. Almene vandforsyninger er de vandforsyninger, der forsyner mindst 10 forbrugere. Inden for rammerne af "Indsatsplan Favrskov" beskriver handleplanerne konkrete grundvandsbeskyttende indsatser, som skal gennemføres for hver vandforsyning.

Byrådet har tidligere besluttet, at handleplanerne som udgangspunkt behandles af Teknik- og Miljøudvalget, medmindre der er behov for en nitratindsats og mulighed for ekspropriation af dyrkningsretten. I så fald skal sagen behandles i Byrådet. Der er i "Tillæg nr. 4 til Indsatsplan Favrskov" behov for nitrat- og pesticidindsats på alle fire kildepladser og potentielt behov for ekspropriation af dyrkningsretten, hvorfor tillægget skal behandles af Byrådet.

Nitrat- og pesticidindsatsen gennemføres på landbrugsarealer i indvindingsopland til almene vandforsyninger, hvor der er høj udvaskning af nitrat eller højt nitratindhold i grundvandsmagasinet, og hvor Teknik og Miljø vurderer, at der er pesticidsårbare indsatsområder. Det er samlet set nødvendigt med en nitrat- og pesticidindsats ved fire af vandforsyningerne i kommunen. Den første nitratindsats er vedtaget i 2024 som tillæg nr. 2 til "Indsatsplan Favrskov". Den ophæves hermed og indgår med en tilføjelse om pesticidindsats i tillæg nr. 4, som indeholder de fire handleplaner.

VURDERING

I dette tillæg indgår konkrete vurderinger af behovet for rådighedsindskrænkninger på dyrkningsjorden i forhold til nitratudvaskning og brug af pesticider. Desuden gennemgås øvrige forureningsrisici for de aktuelle kildepladser.

Nitratindsatsen på Hadsten Vandværks kildeplads på Ravngårdsvej er uændret fra tillæg nr. 2 til Indsatsplan Favrskov.

Nitratindsatsen indenfor indvindingsoplandene i de tre andre handleplaner er vurderet ud fra nitratindholdet i det oppumpede grundvand i en eller flere af boringerne på de tre kildepladser.

- På Hadsten Vandværks kildeplads Bavnehøjvej har en af boringerne et indhold på 50 mg nitrat/l med en stigende tendens. I de to øvrige boringer vurderes indholdet også at ville stige.
- På Thorsø Vandværks kildeplads, Gl. Tungelundvej, har en af boringerne et indhold på 41 mg nitrat/l med en stigende tendens. I de to øvrige boringer vurderes indholdet også at ville stige.
- På Vellev Vandværks kildeplads er indholdet i 2022 målt til hhv. 28 og 30 mg nitrat/l i grundvandet i vandværkets to boringer. Seneste måling i 2024 af vandet til forbrugerne viser nitrat på 43 mg/l, hvilket indikerer et stigende nitratindhold.

De tre kildepladser er nogle af de steder i kommunen med størst nitratindhold i boringerne. Grænseværdien for drikkevand er 50 mg nitrat/l. Den er ikke overskredet endnu, og indsatsen skal ses som en forebyggelse af en forventet fremtidig forurening af drikkevandsressourcen.

Nitrat- og pesticidindsats er ikke nødvendig i hele indvindingsoplandet ved kildepladserne. Teknik og Miljø vurderer, at en nitrat- og pesticidindsats er tilstrækkelig, hvis den gennemføres i den del af indvindingsoplandene, som ligger tættest på boringerne. Her vil indsatsen give hurtigst og mest sikker effekt. Indsatsen skal ske i form af tinglysning af deklaration på de berørte landbrugsarealer. Deklarationen sikrer, at arealerne drives pesticidfrit og uden tilførsel af gødning.

De udpegede dele af indvindingsoplandene, er på henholdsvis ca. 108 ha ved Bavnehøjvej, ca. 76 ha ved Gl. Tungelundsvej, ca. 25 ha i Vellev og 38-88 ha ved Ravngårdsvej. Heraf vurderes der at være følgende behov for dyrkningsdeklaration:

- Ved Hadsten Vandværks kildeplads, Bavnehøjvej på omkring 71 ha landbrugsjord samt 9 ha boldbane.
- Ved Thorsø Vandværks kildeplads, Gl. Tungelundvej, 25-35 ha landbrugsjord samt mindre boldbaneareal.
- Ved Vellev Vandværks kildeplads omkring 25 ha landbrugsjord og areal til boldbaner.
- Ved Hadsten Vandværks kildeplads, Ravngårdsvej på 38-88 ha landbrugsjord, afhængig af nitrataftalerne.

For at give lodsejer mulighed for at gennemføre nitrat- og pesticidindsatsen på ekspropriationslignende vilkår med frivillige aftaler, er det nødvendigt, at Byrådet beslutter at være villige til at ekspropriere dyrkningsretten på de matrikler, der fremgår i ”Tillæg nr. 4”, hvis der ikke kan opnås frivillige aftaler. Byrådet har i forbindelse med vedtagelsen af ”Indsatsplan Favrskov” 22.2.2022 tilkendegivet ekspropriationsvilje til pesticidindsats inden for BNBO, men skal tage særskilt stilling til indsatser over for nitrat og pesticider i indvindingsopland.

Kan der ikke indgås frivillige aftaler om den nødvendige nitrat- og pesticidindsats, vil Teknik og Miljø meddele de nødvendige restriktioner som påbud.

Teknik og Miljø vurderer, at der for de fire kildepladser desuden er behov for en række andre indsatser. Disse vedrører status på

- to jordforureninger
- miljøtilsyn på 29 virksomheder og landbrug til afklaring af mulig grundvandsrisiko
- nærmere analyse af vejafvandingen og afklaring af spildevandshåndtering fra fire ejendomme
- afklaring af enkelte af Favrskov Forsynings spildevandsanlæg
- gennemgang af 14 boringer, som muligvis skal sløjfes
- gennemgang af to tankanlæg.

De specifikke lokaliteter for de forskellige indsatser fremgår af de enkelte handleplaner.

ØKONOMI
I Budget 2024-27 er der afsat et årligt rådighedsbeløb på 275.000 kr. til grundvandsbeskyttende indsatser (A-203). Rådighedsbeløbet anvendes blandt andet til køb af ekstern rådgiverhjælp til løsning af Favrskov Kommunes indsatser. En del af de nødvendige indsatser skal udføres af Favrskov Kommune, idet Teknik og Miljø i handleplanen forpligter sig til at have øget fokus på virksomheder og anlæg i indvindingsoplande samt til at føre tilsyn med overholdelse af dyrkningsrestriktioner. Gennemførelsen af indsatserne vil medføre flere tilsyn og vurderinger i forbindelse med sagsbehandling i forvaltningen. Det forventes, at opgaven kan løses indenfor det afsatte rådighedsbeløb.

De almene vandforsyninger indbetaler et årligt beløb til Vandsamarbejdet. Vandsamarbejdet er en forening, hvor alle almene vandforsyninger i kommunen er medlem. Vandsamarbejdet anvender disse midler til at udbetale erstatning til lodsejere for rådighedsindskrænkninger.

Den foreslåede pesticidindsats skønnes at medføre en ekstraudgift for Vandsamarbejdet på ca. 1,5-2,5 mio.kr. i de fire områder, hvor pesticidsårbare indsatsområder udpeges nu. Eventuelt efterfølgende udpegninger vil tilsvarende medføre udgifter for Vandsamarbejdet. Udgifterne vil blive præsenteret i forbindelse med de respektive handleplaner for de enkelte vandforsyninger.

INDDRAGELSE
Forslag til ”Tillæg nr. 4 til Indsatsplan Favrskov” er blevet drøftet med Koordinationsforum for Grundvand, der er en lovhjemlet høringspart på grundvandsområdet og består af lokale repræsentanter for bl.a. vandværker, Danmarks Naturfredningsforening og lokale landbrugsorganisationer.

Teknik og Miljø har derudover løbende afholdt møder med Vandsamarbejdet om vurdering af indsatsbehov over for nitrat og pesticider.

Forslaget til handleplan og de konkrete indsatser er drøftet med de tre vandforsyninger. Vandforsyningerne er enige i de fleste af de opstillede nødvendige handlinger. Hadsten Vandværk ønsker, at nitrat- og pesticidrestriktioner gennemføres. De to andre vandforsyninger er dog forbeholdne overfor behovet for og effekten af dyrkningsrestriktioner over for nitrat og pesticider.

Lodsejere, der bliver berørt af restriktioner ift. nitrat og pesticider i de fire indvindingsoplande, er orienteret om de kommende tiltag.

Fire lodsejere i indvindingsoplandet til Vellev Vandværk er derudover på et fælles lodsejermøde i juli 2024 orienteret om behovet for nitratindsats og mulige løsninger blev drøftet.

Lodsejerne i indvindingsoplandet til Hadsten Vandværks kildeplads på Ravngårdsvej har gennem 1½ år været inddraget i gennemførsel af nitratindsatsen i oplandet.

Forvaltningen har orienteret de berørte boldklubber om nødvendigheden af ophør af gødskning. Forvaltningen er i fortsat dialog med klubberne om den fremtidige drift.

Lodsejere, som kan blive direkte berørt, skal orienteres om, hvilken betydning et kommende tillæg til indsatsplanen forventes at få for dem. De orienteres efter Byrådet har truffet beslutning om at sende forslag til tillæg til indsatsplan i høring i 12 uger jf. indsatsplanbekendtgørelsen.

INDSTILLING
Direktøren for Teknik og Miljø indstiller til Byrådet:

1. At forslag til "Tillæg nr. 4 til Indsatsplan Favrskov" med handleplaner for Hadsten Vandværk, Bavnehøjvej samt Ravngårdsvej og Neder Hadsten, Thorsø Vandværk, Gl. Tungelundvej og Vellev Vandværk godkendes og fremlægges i offentlig høring i 12 uger.
2. At "Tillæg nr. 2 til Indsatsplan Favrskov med handleplan for Hadsten Vandværk, Ravngårdsvej og Neder Hadsten" ophæves.
3. At tilkendegive at ville ekspropriere dyrkningsretten på arealer med nitrat- og pesticidindsats efter Miljøbeskyttelseslovens §§ 24, 24a eller 26a, hvis frivillige aftaler ikke er mulige. De berørte arealer og matrikeloversigt fremgår af bilag.

BESLUTNING
.

Teknik- og Miljøudvalget, 4. december 2024:
Fraværende: Ingen
Niels Christian Selchau-Mark anmodede udvalget om at få sin habilitet i sagen vurderet. Udvalget erklærede Niels Christian Selchau-Mark inhabil i sagen. Niels Christian Selchau-Mark deltog ikke i behandlingen af punktet.

Ad 1. Indstilles godkendt med den bemærkning, at processen frem mod implementering af nitrat- og pesticidrestriktion på arealerne ønskes fremskyndet. Derfor bedes forvaltningen i høringsperioden afdække muligheden for, bl.a. gennem dialog med vandværkerne, at skærpe tidsrammen for processen.

Ad 2. og 3. Indstilles godkendt.

Bilag
1. Bilag Matrikeloversigt (3818507)
2. Tillæg nr. 4 til Indsatsplan Favrskov (3821414)

Punkt 6: Anlægsbevilling til ombygning af tandklinik på Skovvangskolen og projektering af nye tandklinikker

EMN-2024-02144

6. Anlægsbevilling til ombygning af tandklinik på Skovvangskolen og projektering af nye tandklinikker (Åben)

Tidl. politisk behandling	
Forventet sagsgang	SS-U, TM-U, ØK, BY
Lovgrundlag	

Teknik- og Miljøudvalget
4. december 2024 16:00

Sags-ID: EMN-2024-02144
Dok-ID: 3799099
Sagsbehandler: mfha

SAGENS INDHOLD

Byrådet skal i denne sag tage stilling til en anlægsbevilling på 1,855 mio. kr. til at ombygge den eksisterende tandklinik på Skovvangskolen i Hammel og en anlægsbevilling på 2,6 mio. kr. til projekterings- og rådgiverudgifter til det kommende byggeri af nye tandklinikker i Hinnerup og Hadsten. Derudover skal Byrådet tage stilling til nedsættelse af et byggeprogramudvalg.

Byrådet har i Budget 2025-2028 afsat et rådighedsbeløb på i alt 27,9 mio. kr. til at samle tandplejen på fire klinikker, der placeres i hovedbyerne Hammel, Hinnerup, Hadsten og Ulstrup. Heraf er der afsat følgende rådighedsbeløb:

- 1,855 mio. kr. til at ombygge tandklinikken på Skovvangskolen
- 9,684 mio. kr. til at bygge en ny fritliggende tandklinik på 380 m^2 ved Rønbækskolen i Hinnerup
- 16,369 mio. kr. til at bygge en ny fritliggende klinik på 660 m^2 på Hovvej 76 i Hadsten.

Anlægsbevilling til ombygning af tandklinik på Skovangskolen

Med en godkendelse af anlægsbevillingen på 1,855 mio. kr. bevilges det fulde rådighedsbeløb til at ombygge tandklinikken på Skovvangskolen. Med ombygningen samles tandplejetilbuddet for børn og unge fra de nuværende tandklinikker på Skovvangskolen og Søndervangskolen. Ombygningen indebærer, at tandklinikken på Skovvangskolen får et ekstra klinikrum, et større røntgenrum med plads til avanceret røntgen og personalefaciliteter til et større antal medarbejdere.

Ombygningen er tilrettelagt med projektering og udbud i starten af 2025. Udførelsen er planlagt til gennemførelse i perioden juni-oktober 2025, så en del af byggeperioden med nedlukning af klinikken finder sted i skoleferier, hvor klinikken alligevel har planlagte lukkeuger. Ombygningen planlægges udbudt som hovedentreprise for at sikre et effektivt og sammenhængende forløb over sommerferien og dermed minimere risikoen for forsinkelser og forlænget lukning af tandklinikken. De patienter, der er tilknyttet Skovvangskolens tandklinik, vil blive tilbudt tandpleje på kommunens øvrige tandklinikker i den periode, hvor klinikken på Skovvangskolen lukkes. Den udvidede tandklinik på Skovvangskolen forventes klar til brug i slutningen af oktober 2025. Klinikken på Søndervangskolen vil blive brugt løbende frem mod færdiggørelsen af den nye klinik i Hadsten.

Anlægsbevilling til nye tandklinikker i Hinnerup og Hadsten

Med en godkendelse af anlægsbevillingen på 2,6 mio. kr. til nye tandklinikker i Hinnerup og Hadsten bevilges midler til bygherreomkostninger, forundersøgelser og en ekstern totalrådgiver, der i samarbejde med Favrskov Kommune skal stå for at udvikle et byggeprogram, projektforslag og udbudsgrundlag for de to byggerier. Klinikken i Hinnerup placeres ved Rønbækskolen og skal samle tandplejetilbuddet for børn og unge fra de nuværende klinikker på Præstemarkskolen, Haldum-Hinnerup Skolen og Rønbækskolen. Klinikken i Hadsten placeres på Hovvej 76 i forlængelse af sundhedscentret og skal samle

tandplejetilbuddet for børn og unge fra de nuværende klinikker på Hadsten Skole, Østervangskolen og Lilleåskolen. Klinikken i Hadsten skal desuden rumme tandregulering og specialtandpleje for borgere fra hele kommunen.

Den eksterne rådgivning til projektering mv. af de to nye klinikker planlægges udbudt som en samlet rådgivningsopgave i 1. halvår 2025. I perioden fra sommer 2025 til primo 2026 gennemføres projektering og udbud af byggeopgaven for hver af de to klinikker. Byggerierne planlægges udbudt som hovedentreprise grundet stor teknisk kompleksitet (fx skal byggeriets indretning og installationer passe til det eksisterende tandlægeudstyr, lokaler med røntgen skal strålesikres, der skal efterleves særlige hygiejnekrav og der skal laves installationer til bl.a. lattergas og vandsystem til units). De to klinikker udbydes som hver sin hovedentreprise, da det giver virksomheder mulighed for enten at byde på den ene eller på begge byggeopgaver. Byggeriet af klinikken i Hinnerup forventes at stå klar i foråret 2027 og byggeriet af klinikken i Hadsten forventes at stå klar i sommeren 2027.

Byggeprogramudvalg
Byrådet besluttede 25. marts 2014, at der som udgangspunkt skal nedsættes et byggeprogramudvalg med politisk repræsentation og ledelse ved anlægsprojekter med et budget på over 10 mio. kr. Det foreslås, at der nedsættes et byggeprogramudvalg med politisk repræsentation, som skal følge anlægsprojekterne med de to nye tandklinikker. Byggeprogramudvalgets opgaver er:

- At deltage i udarbejdelsen af byggeprogram, dispositionsforslag og projektforslag.
- At justere og udforme projektet, så projektet kan gennemføres indenfor den afsatte økonomiske ramme og projektets overordnede tidsplan.

Byggeprogramudvalget orienterer Social- og Sundhedsudvalget om byggeriernes status ved vigtige faseskift og milepæle. Derudover følges processerne af en administrativ projektgruppe, der har til opgave at sørge for planlægning og styring af anlægsprojekterne samt indkalde byggeprogramudvalget, hvis der opstår væsentlige ændringer undervejs i projekterings- og byggefasen. Der vil blive afholdt en studietur for byggeprogramudvalget med henblik på at hente erfaring og inspiration fra andre kommuner, der har bygget nye tandklinikker inden for de seneste år.

VURDERING
Det foreslås, at byggeprogramudvalget sammensættes på følgende måde:

- Formand for Social- og Sundhedsudvalget
- Næstformand for Social- og Sundhedsudvalget
- Direktør for Social og Sundhed
- Sundhedschef
- Overtandlæge
- Arbejdsmiljørepræsentant fra tandplejen
- Afdelingsleder og projektleder fra Ejendomscentret.

Til udvalget tilknyttes en ekstern totalrådgiver.

ØKONOMI
Byrådet har i Budget 2025-2028 afsat et rådighedsbeløb på 27,9 mio. kr. til at samle de nuværende ni tandklinikker på fire tandklinikker.

Det foreslås, at der gives en anlægsbevilling på 1,855 mio. kr. til ombygning af tandklinikken på Skovvangskolen i Hammel finansieret af det afsatte rådighedsbeløb i 2025 til at samle tandplejen på færre klinikker. Det foreslås desuden, at der gives en anlægsbevilling på 2,6 mio. kr. til projekterings- og rådgiverudgifter til to nye tandklinikker i Hinnerup og Hadsten finansieret af det afsatte rådighedsbeløb til at samle tandplejen på færre klinikker med henholdsvis 1,4 mio. kr. i 2025, 1,0 mio. kr. i 2026 og 0,2 mio. kr. i 2027. Forslaget indebærer, at 0,355 mio. kr. af det afsatte rådighedsbeløb på 9 mio. kr. i 2026 fremrykkes til 2025. Med en godkendelse af forslaget er projekterings- og rådgiverudgifterne forhåndsprioriteret i forbindelse med budgetlægningen for 2026-2029. Der søges særskilt anlægsbevilling til de to nybyggerier, når der er klarhed om de konkrete byggeudgifter.

I forbindelse med Byrådets beslutning om at samle tandplejen på færre klinikker er der i Budget 2025-2028 indarbejdet en afledt driftsreduktion i tandplejens budget på 0,43 mio. kr. fra 2026 og frem. Det skyldes et reduceret udgiftsbehov ved at samle de nuværende to tandklinikker i Hammel i én klinik.

INDDRAGELSE
Der vil løbende ske inddragelse af ledere og medarbejdere for at sikre optimal indretning af tandklinikkerne.

Skovvangskolen og Rønbækskolen vil blive inddraget i planlægningen af anlægsprojekterne med henblik på at sikre færrest mulige gener for skolerne. Rønbækskolen vil desuden blive inddraget med henblik på at finde den mest optimale placering af den nye, fritliggende tandklinik på skolens område.

INDSTILLING
Direktøren for Teknik og Miljø samt direktøren for Social og Sundhed indstiller til Byrådet:

1. At byggeprogramudvalgets sammensætning godkendes.
2. At formand og næstformand for Social- og Sundhedsudvalget udpeges som medlemmer af byggeprogramudvalget.
3. At der godkendes en anlægsbevilling på 1,855 mio. kr. til ombygning af Skovvangskolens tandklinik finansieret af det afsatte rådighedsbeløb i 2025 til at samle tandplejen på færre klinikker.
4. At der godkendes en anlægsbevilling på 2,6 mio. kr. til projekterings- og rådgiverudgifter til nye tandklinikker i Hinnerup og Hadsten finansieret af det afsatte rådighedsbeløb i 2025, 2026 og 2027 til at samle tandplejen på færre klinikker.
5. At det godkendes, at 0,355 mio. kr. af rådighedsbeløbet afsat i 2026, fremrykkes til 2025.

BESLUTNING
.

Teknik- og Miljøudvalget, 4. december 2024:
Fraværende: Ingen

Indstilles godkendt.

Bilag

Punkt 7: Orienteringspunkt

EMN-2021-03383

7. Orienteringspunkt (Åben)

Tidl. politisk behandling	
Forventet sagsgang	TM-U
Lovgrundlag	

Teknik- og Miljøudvalget
4. december 2024 16:00

Sags-ID: EMN-2021-03383
Dok-ID: 3668033
Sagsbehandler: tinj

SAGENS INDHOLD
Gensidig orientering og eventuelt.

INDSTILLING
Direktøren for Teknik og Miljø indstiller til Teknik- og Miljøudvalget:

1. At tage orienteringen til efterretning.

BESLUTNING
.

Teknik- og Miljøudvalget, 4. december 2024:
Fraværende: Ingen

Godkendt.

Bilag

Punkt 8: Digitalt underskriftsark

EMN-2021-03379

8. Digitalt underskriftsark (Åben)

Teknik- og Miljøudvalget skal godkende beslutningsprotokollen for mødet. Det foregår digitalt.

For at godkende beslutningsprotokollen, skal hvert medlem i Teknik- og Miljøudvalget, som har deltaget i mødet, underskrive ved at trykke på ”Godkend” i øverste højre hjørne.

Teknik- og Miljøudvalget
4. december 2024 16:00

Sags-ID: EMN-2021-03379
Dok-ID: 3683394
Sagsbehandler: chpo

BESLUTNING
.

Teknik- og Miljøudvalget, 4. december 2024:
Fraværende: Ingen

Godkendt.

Bilag